

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Ivanky Havlíkové a soudců Mgr. Martina Kříže a Mgr. Gabriely Bašné v právní věci žalobce: **V. J.**, bytem M. B. 367, zast. JUDr. Petrem Holým, advokátem se sídlem Praha 2, Na Kozačce 1289/7, proti žalovanému: **náčelník Generálního štábu Armády České republiky**, se sídlem Praha 6, Vítězné náměstí 5, v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 4.3.2014, č.j.: MOCR 40665-4/2013-1304

t a k t o :

- I. Žaloba se zamítá.**
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.**

O d ů v o d n ě n í:

Rozhodnutím zástupce náčelníka Generálního štábu – ředitele Společného operačního centra Ministerstva obrany ze dne 21.11.2013, č.j.: MOCR 40665-2/2013-1160 (dále jen „rozhodnutí správního orgánu I. stupně“) byla zamítnuta žádost žalobce o zaplacení částky 46.964,- USD s úroky z prodlení, na kterou měl žalobci vůči Ministerstvu obrany vzniknout nárok v souvislosti s jeho působením ve funkci vojenského pozorovatele v zahraničí v době od 2.11.1995 do 20.12.1996 a od 5.1.1999 do 31.10.1999.

Rozhodnutím označeným v záhlaví tohoto rozsudku (dále jen „napadené rozhodnutí“) náčelník Generálního štábu Armády České republiky zamítl odvolání žalobce podané žalobcem proti rozhodnutí správního orgánu I. stupně a toto rozhodnutí potvrdil.

Žalobou podanou u Městského soudu v Praze se žalobce domáhal zrušení napadeného rozhodnutí. V žalobě uvedl, že byl jako voják z povolání vyslán jako tzv. vojenský pozorovatel do mise v Iráku (od 2.11.1995 do 20.12.1996) a mise v Chorvatsku (od 5.1.1999 do

10.1.2000). V souvislosti s finančním zabezpečením českých vojáků v zahraničí bylo resortem Ministerstva obrany prezentováno, že příplatek v cizí měně dle zákona č. 143/1992 Sb., o platu a odměně za pracovní pohotovost v rozpočtových a v některých dalších organizacích a orgánech, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o platu“) náleží pouze členům českých jednotek v zahraničí a nikoli samostatně vyslaným jedincům - vojenským pozorovatelům. Dne 5.8.2004 bylo rozhodnutím ministra obrany ČR č.j.: 10161/2004-8764 toto stanovisko přehodnoceno a bylo konstatováno, že vojenští pozorovatelé mají na uvedený příplatek nárok. Následné žádosti vojenských pozorovatelů (poznámka soudu: o doplacení příplatku) však byly odmítány s tím, že výklad je sice změněn, ale nárok žadatelů je již promlčen. Námitka promlčení však nebyla uplatňována u nároků na zaplacení příplatků splatných ode dne 1.12.1999, k čemuž dle žalobce není absolutně žádná právní opora a jde o naprosto uměle stanovené datum. Žalobce u mise v Chorvatsku uplatňuje nárok na zvláštní příplatek v cizí měně za období od 5.1.1999 do 31.10.1999, čili za období, za které mu tento příplatek nebyl přiznán.

Žalobce původní výklad ze strany Ministerstva obrany bez dalšího akceptoval a považoval věc za uzavřenou. Poté, co v roce 2004 došlo k prezentaci nového oficiálního stanoviska, uplatnil svůj nárok u žalovaného. Ten však věc odmítal řešit ve správním řízení, a proto byl žalobce nucen obrátit se na obecný soud. Následně až Nejvyšší soud potvrdil, že věc má být nejprve projednána ve správním řízení.

Správní řízení bylo k návrhu žalobce přerušeno z důvodu probíhající analogické věci (řízení o správní žalobě M. K., které u Městského soudu v Praze probíhalo pod sp. zn. 9 Ad 22/2010). Po jejím skončení bylo ve správním řízení pokračováno a žalobcova žádost byla zamítnuta. Důvodem pro nevyhovění žádosti bylo uplatnění námítky promlčení, kterou však vzhledem k okolnostem věci považuje žalobce za rozpornou s dobrými mravy, a tedy neúčinnou. Žalobce má za to, že jeho situace odpovídá výkladu podanému Nejvyšším soudem v rozhodnutí sp. zn. 21 Cdo 85/2010. Celá věc se mu jeví jako účelová, resp. ze strany žalovaného účelově zneužitá. Žalobce uplynutí promlčecí doby nezavinil, neboť se v dobré víře řídil oficiálním výkladem zákona o platu ze strany samotného autora normy, tedy státu, o kterém neměl důvod pochybovat. Jednal s důvěrou v příslušný orgán státu a zamítnutím jeho žádosti je nabouráván princip právní jistoty, který v sobě zahrnuje i důvěru ve stát, jeho orgány a instituce. Žalobce nemá právní vzdělání a právní analýza životních situací pro něj není běžnou rutinou, a z tohoto pohledu je třeba věc posuzovat.

Zánik nároku žalobce by byl nepřiměřeně tvrdým postihem, neboť kromě zavinění celé situace žalovaný vytvořil naprosto nespravedlivou situaci tím, že zpětně do určitého data některé promlčené nároky přiznal a vyplatil, přičemž datum 1.12.1999 doslova vystřelil od boku. Pokud je žalovaným poukazováno na účinnost nového zákona o vojácích z povolání, tento se daného problému vůbec netýká. Vedle vojáků, u kterých námitka promlčení nebyla uplatňována, vznikla ve vztahu k žalobci (a dalším jeho kolegům ve stejné pozici) nespravedlivá situace i ve srovnání s vojáky, kteří s promlčením vůbec problém neměli. Žalobce sloužil obdobně jako ostatní vojáci v misích doslova s nasazením vlastního zdraví a života a žádá stejné podmínky jako ostatní, nicméně stát se mu odvděčuje konstatováním, že nárok na příplatek jako jiní sice má, ale tento nárok je promlčen. Žalobce v tom spatřuje nepřiměřenou tvrdost postihu, jakož i výjimečnost celé situace, kdy se jedné skupině promlčení promíjí a druhé nikoliv. Za výše zmíněných okolností není námitka promlčení na místě, resp. je v rozporu s dobrými mravy, a proto je neúčinná.

Žalobce podotkl, že pokud uvádí, že je zde několik analogických případů jeho kolegů, kteří po změně oficiálního výkladu příslušné normy také bezodkladně reagovali, nenavrhuje nic, co by mělo *de iure* učinit závěr *en bloc* ve vztahu ke sporům určitého typu nebo ve vztahu k většímu okruhu adresátů právní normy. Žalobce uplatňuje pouze nárok v souvislosti se svým konkrétním případem, avšak nelze mu přičítat k tíži, že se situace může v budoucnu opakovat nebo že mohou existovat jiné analogické případy. Jinak by nebylo možno dovolávat se neúčinnosti námitky promlčení pro rozpor s dobrými mravy nikdy, protože každá situace může mít své obdoby či analogie, které samozřejmě budou mít oporu v případném dřívějším „precedenčním“ rozhodnutí.

V závěru žaloby žalobce navrhl, aby soud řízení v této věci přerušil do doby rozhodnutí Nejvyššího správního soudu o kasační stížnosti proti rozsudku Městského soudu v Praze č.j. 9 Ad 22/2010 – 32 ze dne 21.8.2013, kterým bylo rozhodováno o analogickém nároku.

Žalovaný navrhl, aby soud žalobu jako nedůvodnou zamítl. Ve vyjádření k žalobě odmítl jako neopodstatněné tvrzení žalobce o rozporu námitky promlčení s dobrými mravy. K věci samé uvedl, že možnost výplaty zvláštního příplatku v jiné než české měně vznikla dnem 1.4.1994, tedy dnem účinnosti zákona č. 40/1994 Sb., kterým se mění a doplňuje zákon o platu. Podle původního výkladu zákona o platu a prováděcích předpisů, který ministerstvo obrany do 5.8.2004 uplatňovalo, byl zvláštní příplatek v USD poskytován pouze těm vojákům z povolání, kteří jako příslušníci české jednotky, do které byli zařazeni nebo odveleni, byli v této jednotce vysláni do jednotky mnohonárodních sil mimo území České republiky. Tento výklad neumožňoval přiznávat zvláštní příplatek vojákům z povolání, kteří s diplomatickými pasy vykonávali službu v zahraničí jako pozorovatelé v misích OSN, OBSE, popř. ZEU, neboť byli individuálně předáváni do dispozice nadnárodních organizací k plnění úkolů těchto organizací spočívajících v monitoringu území jiných států. K plnění těchto specifických úkolů nikdy nebyla vyslána organická jednotka příslušníků AČR. Účast v pozorovatelských misích vycházela z principu dobrovolnosti; voják, který se na základě splnění podmínek přihlásil jako zájemce o účast v příslušné misi, byl předem seznámen s podmínkami vyslání, a to včetně finančních náležitostí, které mu po dobu působení v misi bude poskytovat AČR. Pokud se stanovenými podmínkami nesouhlasil, nemusel dohodu uzavřít, a toto mu ani nebylo možno nařídít. Ministerstvo obrany vystupovalo při řešení těchto záležitostí jako organizátor a následně po obdržení požadavku na počet pozorovatelů pro jednotlivé mise cestou ministerstva zahraničních věcí jako prostředník a koordinátor. Princip dobrovolnosti je podtržen i skutečností, že ani v současné době se na pozorovatele nevztahuje ust. § 6 odst. 1 zákona č. 221/1999 Sb., o vojácích z povolání. Ve prospěch shora uvedené interpretace, ve které nelze spatřovat úmysl způsobit někomu škodu, svědčila i skutečnost, že pozorovatelé byli v místě působení ekonomicky zajištěni nadnárodní organizací, v jejíž prospěch činnost vykonávali. Kromě platu, který jim byl vyplácen v české měně, pobírali po dobu působení v místě mise od příslušné nadnárodní organizace náhrady ke krytí výdajů spojených s pobytem ve výši stanovené pro jednotlivá teritoria denní sazbou v USD. Výše sazby byla stanovena v závislosti na cenových relacích v daném teritoriu a konkrétních podmínkách zabezpečení a zpravidla přesahovala skutečné výdaje, čímž zabezpečovala i hmotné zvýhodnění účastníků misí, i když to nebylo výslovně v charakteru této náhrady uvedeno.

Po zásadním přehodnocení dosavadních služebních vztahů vojáků z povolání v souvislosti s přijetím zákona č. 221/1999 Sb., o vojácích z povolání, dospělo ministerstvo obrany k závěru, že nepřiznávání zvláštního příplatku vojenským pozorovatelům po dobu jejich působení v mírových misích není v souladu s ust. § 11 odst. 3 zákona o platu. Proto byla provedena novela rozkazu ministra obrany č. 49/2003 - Poskytování zvláštního příplatku

v jiné než české měně v resortu ministerstva obrany, která nabyla účinnosti dnem 1.11.2004. Zásady pro dodatečné doplacení nepromlčených nároků vojenských pozorovatelů stanovil ministr obrany. Podstatným pro stanovení období, za které bude zvláštní příplatek v cizí měně dodatečně vyplacen, bylo rozhodnutí, zda bude uplatněna námitka promlčení, a pokud ano, od kdy dojde k zastavení běhu promlčecí doby. Nárok na příplatek, který je jednou ze složek platu, se promlčuje v obecné promlčecí lhůtě, která podle ust. § 101 zákona č. 40/1964 Sb., občanského zákoníku (dále jen „občanský zákoník“) činí tři roky a běží ode dne, kdy právo mohlo být vykonáno poprvé. Za takový den se považuje den, kdy právo mohlo být poprvé uplatněno u soudu, což je den následující po výplatním termínu. Přitom není rozhodné, z jakého důvodu – ať subjektivního či objektivního – tak žalobce neučinil.

Po pečlivé úvaze, v jejímž rámci byly zváženy všechny rozhodné okolnosti, tedy jak osobní zájmy oprávněných, tak i celospolečenské možnosti a dopady, bylo rozhodnuto, že uplatnění námitky promlčení je na místě, a že je na místě i určení jednoho konkrétního data, kdy bude běh promlčecí doby zastaven pro všechny dotčené vojáky bez ohledu na to, kdy byli do mise vysláni. Jako toto datum byl stanoven den 1.12.1999, což je den nabytí účinnosti zákona č. 221/1999 Sb., o vojácích z povolání, kterým došlo k zásadnímu přehodnocení dosavadních služebních vztahů vojáků z povolání. Ministr obrany proto rozhodl, že vůči všem nárokům, jejichž splatnost nastala před 1.12.1999, bude námitka promlčení uplatněna. K určení jednoho konkrétního data došlo proto, aby bylo ve všech obdobných případech postupováno jednotně a nebyl zavdán důvod k polemikám ohledně dobrých mravů a diskriminačního přístupu. Je nutno zdůraznit, že předmětné rozhodnutí ministr obrany učinil až v roce 2004, tedy s odstupem několika dalších let, kdy měli pozorovatelé možnost domáhat se svých nároků soudní cestou. Rozhodnutí ministra obrany mělo za cíl sjednotit postup služebních orgánů v této věci a nastavit jasná pravidla pro posuzování námitky promlčení.

Žalovaný odmítá tvrzení žalobce, že svůj nárok včas neuplatnil z důvodu respektování autority Ministerstva obrany. Žalobce se tím snaží vzbudit dojem, že příčinou včasného neuplatnění nároku bylo respektování zásad vojenské disciplíny. S tím žalovaný nesouhlasí, neboť nezbytnost dodržovat ve vojenském prostředí kázeň a respektovat autoritu nadřízených je třeba vykládat ve smyslu povinnosti řádného plnění vojenských úkolů a rozkazů nadřízených, nikoliv ve smyslu nemožnosti domáhat se svých nároků plynoucích ze zákona, ať již služebním postupem, nebo v řízení před soudem.

V podání ze dne 23.10.2014 žalobce na výzvu soudu sdělil, že i po vydání rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 16.7.2014 č.j. 3 Ads 83/2013 – 39 (jímž byla kasační stížnost Ing. M. K. zamítnuta) na žalobě trvá. Žalobce současně uvedl, že proti zmíněnému rozsudku Nejvyššího správního soudu byla podána ústavní stížnost, a proto navrhl, aby soud řízení o jeho žalobě přerušil do doby rozhodnutí o této ústavní stížnosti.

Ze správního spisu předloženého soudu žalovaným vyplynuly tyto skutečnosti významné pro posouzení věci:

Žalobou podanou u Obvodního soudu pro Prahu 6 dne 27.7.2006 se žalobce domáhal vydání rozsudku, kterým by soud uložil ministerstvu obrany povinnost zaplatit žalobci částku 46.964,- USD s příslušenstvím, a to z titulu dlužného zvláštního příplatku, na který žalobci vznikl nárok v souvislosti s jeho působením ve funkci vojenského pozorovatele v misi v Iráku a v Chorvatsku.

Obvodní soud pro Prahu 6 usnesením ze dne 26.4.2010 č.j. 19 C 53/2006 – 27 řízení zastavil, přičemž zároveň rozhodl, že po právní moci usnesení bude věc postoupena ministru obrany k dalšímu řízení. V odůvodnění usnesení soud konstatoval, že není dána pravomoc civilního soudu k projednání a rozhodnutí dané věci, která vyplývá ze služebního poměru žalobce jako vojáka z povolání.

Rozhodnutím správního orgánu I. stupně byla zamítnuta žádost žalobce o zaplacení částky 46.964,- USD s úroky z prodlení, na kterou měl žalobci vůči Ministerstvu obrany vzniknout nárok v souvislosti s jeho působením ve funkci vojenského pozorovatele v zahraničí. V odůvodnění rozhodnutí správní orgán I. stupně mj. uvedl, že rozsudkem Městského soudu v Praze č.j. 9 Ad 22/2010 – 32 ve věci Ing. K. byla vyřešena předběžná otázka, která byla dříve důvodem přerušení řízení. Služební orgán uplatnil v dané věci námitku promlčení, protože nárok vznikl v období od 5.1.1999 do 10.1.2000, a tříletá promlčecí lhůta tedy již uplynula. Protože žalobce, kterému v tom nic nebránilo, svůj návrh před uplynutím promlčecí doby neuplatnil, došlo k jeho promlčení. Správní orgán I. stupně v odůvodnění rozhodnutí dále konstatoval, že neshledal námitku promlčení v rozporu s dobrými mravy. Žalobci objektivně nic nebránilo ve včasném uplatnění jeho nároku. Záleželo pouze na něm, zda se s výkladem, který v dané době zastával resort Ministerstva obrany, ztotožní či nikoliv. Autorita ministerstva žalobci nebránila v tom, aby se domáhal zaplacení zvláštního příplatku před uplynutím promlčecí doby, pokud měl za to, že mu právo na jeho zaplacení náleží. V závěru rozhodnutí správní orgán I. stupně konstatoval, že se ztotožňuje se zdůvodněním rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 21.8.2013 č.j. 9 Ad 22/2010 – 32, a poukázal na obecnou zásadu „vigilantibus iura.“

Proti zamítavému rozhodnutí správního orgánu prvního stupně podal žalobce odvolání, ve kterém uplatnil obdobné námitky jako v následně podané žalobě.

Napadeným rozhodnutím žalovaný odvolání žalobce zamítl a rozhodnutí správního orgánu I. stupně potvrdil. V odůvodnění rozhodnutí zopakoval, že žalobce svůj nárok neuplatnil ani u služebního orgánu, ani u soudu, ačkoliv mu v tom objektivně nic nebránilo a učinit tak mohl kdykoliv během promlčecí doby. Dle § 159 odst. 1 zákona o vojácích z povolání se nárok promlčí, není-li uplatněn ve stanovené době a takovýto nárok nelze přiznat. K promlčení se přihlédne tehdy, jestliže se jej dovolá ten, vůči němuž nárok směřuje. Žalovaný v této souvislosti poukázal na odůvodnění rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 21.8.2013 č.j. 9 Ad 22/2010 – 32 týkající se analogického případu a dále na rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 8.2.2011 sp. zn. 21 Cdo 85/2010. Poté uvedl, že žalobcově námitce, že neuplatnil svůj nárok, protože respektoval autoritu výkladu zákona ze strany Ministerstva obrany, nelze přisuzovat relevanci, neboť bylo pouze na žalobci, zda se s tímto výkladem ztotožní či nikoliv. Zákon o vojácích z povolání zcela jasně stanoví promlčecí dobu a také postup při jejím marném uplynutí. Tuto skutečnost nemůže služební orgán při svém rozhodování ignorovat, neboť takový postup by byl contra legem a bylo by to rovněž nepřipustné, protože služební orgán je povinen respektovat též § 14 zákona č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích, ve znění pozdějších předpisů, resp. zásadu účelnosti a hospodárnosti, neboť vystupuje za stát. Vzhledem k tomu, že žalobce mohl svůj nárok uplatnit během promlčecí doby, a přesto tak neučinil a svou nečinností způsobil její marné uplynutí, považuje žalovaný za jednoznačné, že námitka promlčení není v rozporu s dobrými mravy.

Soud v dané věci nevyhověl návrhu žalobce na přerušení řízení o žalobě do doby rozhodnutí Ústavního soudu o ústavní stížnosti podané proti rozsudku Nejvyššího správního

soudu ze dne 16.7.2014 č.j. 3 Ads 83/2013 – 39, neboť dospěl k závěru, že subjektivní přesvědčení Ing. M. K. o tom, že rozhodnutími obecných soudů došlo k zásahu do jeho ústavně zaručených základních práv a svobod, není dostatečným důvodem k přerušení řízení v této věci. Městský soud v Praze navíc uvedené přesvědčení stěžovatele nesdílí. Je toho názoru, že jeho rozsudek dne 21.8.2013 č.j. 9 Ad 22/2010 – 32, a stejně tak i na něj navazující rozhodnutí Nejvyššího správního soudu jsou plně v souladu se zákonem a ústavně zaručená základní práva a svobody stěžovatele jimi nijak dotčeny nebyly. Protože závěry, k nimž Městský soud v Praze dospěl v rozsudku dne 21.8.2013 č.j. 9 Ad 22/2010 – 32, jsou plně aplikovatelné i na žalobu v nyní projednávané věci, soudu nezbývá než tyto závěry zopakovat.

V projednávané věci není mezi účastníky sporu o tom, že žalobci nebyl v souvislosti s jeho působením ve funkci vojenského pozorovatele v Iráku v období od 2.11.1995 do 20.12.1996 a v Chorvatsku v období od 5.1.1999 do 31.10.1999 ze strany ministerstva obrany zaplacen zvláštní příplatek podle § 11 odst. 3 zákona o platu a že žalobce se začal zaplacení tohoto příplatku domáhat až poté, co v roce 2004 došlo k přehodnocení dosavadního stanoviska ministerstva obrany o nemožnosti vyplácení uvedeného příspěvku vojákům vykonávajícím funkci vojenského pozorovatele v misích mezinárodních organizací. Mezi stranami není sporné ani to, že předmětné platové nároky žalobce týkající se jeho působení ve funkci vojenského pozorovatele v Iráku a v Chorvatsku jsou promlčeny. Žalobce v podstatě namítá jediné – že námitka promlčení jeho práva na zaplacení zvláštního příplatku uplatněná správním orgánem je v rozporu s dobrými mravy. Tato námitka však není opodstatněná.

Námitka promlčení obecně dobrým mravům neodporuje, neboť tento institut je institutem zákonným a použitelným ve vztahu k jakémukoliv právu, které se dle zákona promlčuje. Dle rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 8.2.2011 sp. zn. 21 Cdo 85/2010 „*uplatnění námitky promlčení by bylo možno posoudit jako rozporné s dobrými mravy jen v těch výjimečných případech, kdy by bylo výrazem zneužití tohoto práva na úkor účastníka, který marné uplynutí promlčecí doby nezavinil, a vůči němuž by za takové situace zánik nároku na plnění v důsledku uplynutí promlčecí doby byl nepřiměřeně tvrdým postihem ve srovnání s rozsahem a charakterem jím uplatňovaného práva a s důvody, pro které své právo včas neuplatnil. Tyto okolnosti by přitom musely být naplněny v natolik výjimečné intenzitě, aby byl odůvodněn tak významný zásah do principu právní jistoty, jakým je odepření práva uplatnit námitku promlčení*“.

Nyní projednávaná věc takovým výjimečným případem, jenž by odůvodňoval odepření práva žalovanému uplatnit účinně námitku promlčení, rozhodně není. Žalobci objektivně nic nebránilo v tom, aby své právo na zaplacení zvláštního příplatku uplatnil včas, tj. před uplynutím promlčecí doby. Žalobce tak neučinil výlučně z toho důvodu, že se údajně zcela ztotožnil s výkladem zákona zastávaným v rozhodné době resortem Ministerstva obrany, podle kterého mu (stejně jako jiným vojenským pozorovatelům v misích mezinárodních organizací) tento příplatek dle zákona nenáležel. Tento výklad žalobce bez dalšího akceptoval. Okolností, která jej podnítila k tomu, že se začal zaplacení zvláštního příplatku domáhat, byla až změna dosavadního stanoviska ministerstva obrany o nemožnosti vyplácení uvedeného příspěvku vojákům vykonávajícím funkci vojenského pozorovatele v misích mezinárodních organizací, k níž došlo v srpnu roku 2004. Až poté, tj. více než 7,5 roku po skončení jeho funkce vojenského pozorovatele v Iráku a pět let po skončení funkce vojenského pozorovatele v Chorvatsku, se žalobce „probudil“ a začal se doplacení zvláštního příplatku domáhat.

Důvěra žalobce ve správnost výkladu zákona zastávaného v rozhodné době resortem Ministerstva obrany v žádném případě nezakládá rozpor služebním orgánem vznesené námitky promlčení s dobrými mravy. Bylo pouze na žalobci, zda se s tímto výkladem ztotožní či nikoliv. Autorita ministerstva obrany jakožto ústředního orgánu státní správy, ani skutečnost, že žalovaný jakožto služební funkcionář je ve vztahu k žalobci ve služebně nadřazeném postavení, žalobci nemohly nikterak bránit v tom, aby se zaplacení zvláštního příspěvku domáhal před uplynutím promlčecí doby, měl-li za to, že mu právo na zaplacení tohoto příplatku náleží. Jak žalovaný přiléhavě konstatoval ve vyjádření k žalobě, nezbytnost udržovat ve vojenském prostředí disciplínu a respektovat autoritu nadřízeného je třeba vykládat ve smyslu povinnosti řádného plnění vojenských úkolů a rozkazů nadřízených, nikoliv ve smyslu nemožnosti domáhat se svých nároků plynoucích ze zákona, ať již služebním postupem, nebo v řízení před soudem. Jinými slovy řečeno, jakkoliv je obecně vzato nezbytné dodržovat ve vojenském prostředí disciplínu a respektovat autoritu nadřízených, nemůže být tento požadavek vykládán tak, že by takový ohled měl zamezit konkrétní osobě starat se o správnost jejího odměňování.

Ve shodě s názorem, který zaujal Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 16.7.2014 č.j. 3 Ads 83/2013 – 39, soud dále uvádí, že je třeba odlišovat oficiální výklad práva a výklad orgánu aplikujícího právo jako dvě různé formy výkladu odlišované jednak podle subjektu, který výklad podává, a jednak podle závaznosti takového výkladu. Výklad zaujatý žalovaným a posléze jím také změněný byl výklad interního charakteru zavazující služební orgány, které rozhodují v řízení ve věcech služebního poměru a také platových poměrech příslušníků ozbrojených sil. Ani tak ovšem nelze tento výklad chápat jako výklad „samotného autora“ (tzn. autentický výklad), neboť v současné době v České republice není standardně takový výklad práva podáván, přičemž aby se jednalo o autentický výklad, musel by ho podávat sám normotvůrce, tedy orgán, který danou právní normu vydal, nikoliv jakýkoliv jiný orgán státu. Oficiální výklad Ministerstva obrany však nebyl žádným způsobem závazný pro samotného žalobce, který není služebním orgánem, tedy orgánem aplikace práva. Pro žalobce byl závazný až výklad zaujatý služebními orgány při rozhodování o jeho nároku na zvláštní příplatek, neboť v tomto případě se již jednalo o výklad orgánu aplikace práva, který je pro adresáty individuálních právních aktů relativně závazný (*inter partes*). Žalobce i z tohoto důvodu nijak nechránil princip legitimního očekávání či oprávněné důvěry v tento výklad práva, jakkoliv byl zastáván jeho nadřízenými, a mohl se u soudu domáhat svého práva i proti tomuto výkladu. Změnu oficiálního výkladu právní úpravy tedy nelze považovat za důvod pro omezení práva na uplatnění námitky promlčení vůči žalobcem uplatněnému nároku.

Lze shrnout, že žalobci objektivně nic nebránilo v tom, aby se vyplacení zvláštního příplatku u příslušného orgánu domáhal před uplynutím promlčecí doby. Protože tak neučinil je nutno marné uplynutí promlčecí doby přičítat výhradně k jeho tíži. Byl to právě a pouze žalobce, kdo svou nečinností spočívající v neuplatnění předmětných platových nároků během promlčecí doby zavinil její marné uplynutí. Za této situace nelze uplatnění námitky promlčení ze strany služebního orgánu považovat za zneužití tohoto práva na úkor žalobce. Soud v této souvislosti poukazuje na obecnou právní zásadu „*vigilantibus iura*“ (práva náležejí bdělým) a dodává, že ke včasnému uplatnění platových nároků zajisté není potřeba právního vzdělání. Pokud snad žalobce v této souvislosti v rozhodné době pociťoval potřebu „právní analýzy“ nastalé situace, mohl se obrátit na advokáta či jinou osobu práva znalou se žádostí o poskytnutí právní pomoci.

To, že se resort Ministerstva obrany rozhodl neuplatňovat námitku promlčení u nároků na zaplacení zvláštních příplatků splatných ode dne 1.12.1999, tedy ode dne, kdy nabyly

účinnosti zákon č. 221/1999 Sb., o vojácích z povolání, je v souzené věci irelevantní, protože nárok uplatněný žalobcem v žádosti do této skupiny nepatří. Bylo plně věcí žalovaného, aby stanovil datum, ke kterému bude námitku promlčení ve vztahu k dodatečně uplatněným platovým nárokům bývalých vojenských pozorovatelů uplatňovat. Uplatnění této námitky, a stejně tak i určení rozhodného data pro její uplatnění, je věcí „dlužníka“. V uvedeném postupu nelze spatřovat žalobcem namítanou účelovost, výjimečnost situace žalobce či jeho diskriminaci ze strany správního orgánu, neboť resort Ministerstva obrany aplikuje uvedenou časovou hranici shodně u všech žadatelů – bývalých vojenských pozorovatelů. O tom svědčí i totožný postup žalovaného v řízení o platových nárocích Ing. M. K.. Žalobce ostatně v řízení netvrdil (a ani neprokázal) opak, tedy to, že by žalovaný neuplatnil námitku promlčení vůči jinému bývalému vojenskému pozorovateli, jehož platové nároky se týkaly stejného období, jako tomu bylo u žalobce.

Konstatování žalobce o tom, že nenavrhuje nic, co by mělo de iure učinit závěr en bloc ve vztahu ke sporům určitého typu (nebo ve vztahu k většímu okruhu adresátů právní normy) a že uplatňuje pouze nárok v souvislosti se svým konkrétním případem, avšak nelze mu přičítat k tíži, že se situace může v budoucnu opakovat nebo že mohou existovat jiné analogické případy, jinak by nebylo možno dovolávat se neúčinnosti námitky promlčení pro rozpor s dobrými mravy nikdy, protože každá situace může mít své obdoby či analogie, které samozřejmě budou mít oporu v případném dřívějším „precedenčním“ rozhodnutí, nelze považovat za řádnou žalobní námitku ve smyslu § 71 odst. 1 písm. d) s.ř.s., neboť z uvedeného konstatování není zřejmé, z jakých skutkových a právních důvodů považuje žalobce napadené rozhodnutí za nezákonné.

Soud tedy neshledal žalobu důvodnou, a proto ji podle ust. § 78 odst. 7 s.ř.s. zamítl. Za splnění podmínek zakotvených v ust. § 51 odst. 1 s.ř.s. soud o věci samé rozhodl bez nařízení jednání (žalobce i žalovaný s tímto postupem výslovně souhlasili). Výrok o nákladech řízení je odůvodněn ust. § 60 odst. 1 s.ř.s., neboť žalobce nebyl ve sporu úspěšný a žalovanému žádné náklady v řízení nevznikly.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud. Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s.ř.s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie. Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách www.nssoud.cz.

V Praze dne 27. listopadu 2014

JUDr. Ivanka Havlíková v. r.
předsedkyně senátu

Za správnost vyhotovení: Lucie Horáková